



Senyor Alcalde: poguent estar amples, ¿quina necessitat té de feros estar estrets?

LO "MODUS VIVENDI"

Lo gran aconteixement de la setmana ha estat la publicació del *modus vivendi* ab Fransa. Si es favorable ó ventatjós á la nació es difícil de dir per alló de

Tants caps, tants barrets.

La premsa ministerial diu que reportará ventatjas positives á la industria espanyola; l'oposició assegura lo contrari y com que la veu d'Espanya está com sempre ofegada per la veu dels partits, per aixó es que en vá buscarem lo criteri recte, imparcial que deu prevaleixer sempre y sobre tot quan están en joch los interessos nacionals.

Per de prompte salta á la vista que 'l govern ha abdicat gran part de la seva intransigencia quan la ruptura de las relaciones comercials ab los nostres vehins. Per incloure un nou tractat aquestos demanavan franquicias sobre 18 articles; per lo *Modus Vivendi* se 'ls hi concedeixen sobre 42 y encare 's queixa la premsa de l'altre part del Pirineu! Desde luego podem assegurar sens por de equivocarnos que 'ls nostres mercats se trovarán farcits de género francés, gracias á qué industrias naixents entre nosaltres. han adquirit allí un desarrollo complert y la competencia es per consegüent impossible. L'única compensació está en los vins y encare d'una manera problemática.

Pero lo xocant del cas es que no son los economistas que tenen vot en la materia y qual parer se deu sollicitar sino los polítichs!

Aquesta reflexió 'ns ha fet girar de full y darrera del Decret autorisant la publicació del *Modus Vivendi*, hem vist á contra claror un altre série de *modus* de viure que desgraciadament están també á l'ordre del dia.

Ocupan lo lloch preferent, los caps-pares dels vividors que diriam; una col·lecció d'individuos que viuen sobre 'l país, pero al modo d'aquellas plantas parásitas que xuclan la sàvia de l'arbre que las sosté y qu'acaban per corsecar. La seva feyna es de enrahonar molt y no fer rés, tal son los polítichs. Cansats de las intrigas qu'han tingut d'emplear per enfilarse al candelero, tan bon punt hi arriban ha tocat l'hora per ells del repós absolut.

Sectaris fervents d'aquell códic que diu que la paraula no té rahó de ser mes que per disffressar lo pensament, las promesas que fan al poble, son altres tantas farsas irrisorias, ab que l'entretenen.

Si un home honrat faltés á la seva paraula, decauria desde aquell moment del nostre concepte. Los polítichs estan eximits d'aquest precepte de cavalleria ¿Quin d'entr'ells no ha violat mil voltas sa fé política, escusant la seva apostasia ab la força de conviccions y altre farfata ab qué 'ls incautos cassan l'am?

Lo polítich troba en totas ocasions un filon com no 'n produheixen las minas de California, no sols per ell, sino fins y tot per la parentela. Concessions, destínos, colocacions, no tenen més que un significat per ells, aquestas paraulas se traduheixen per *diner* y ab aquest element ¿quí li empeta la base? Los cárrechs honorífichs y las condecoracions, venen á coronar després lo somni de l'aprenent d'advocat, la nit que borrhonejá lo primer article en lloor de l'astre ministerial... Una cosa en que s'ha expedit no més entre la realitat y l'somni es potser en lo número de infamias comesas; pero ¿quí las hi reprotxará ara que no més té que *servidors* servils?

En los nostres dias hem vist que l'admiració per un jefe de partit arriba fins á regalar un *Hotel* (com diuen ara 'ls afrancesats) per regalo de boda á la seva filla.

En quant als gendres ¿quí pot senyalar los límits de las prerogativas de que disfrutan?

Testimoni eloqüent es l'incident parlamentari ocorregut entre 'l Sr. Espada y 'l Sr. Vicenti, gendre del Sr. Montero Rios...

Pero deixém aquest tema ab que s'omplirían cartillas y passém á altres *modus vivendi*.

¿Qué 'ls hi sembla dels que fan l'ofici de periodistas y donan al públich gat per llebre?

Lo periodista té d'illustrar la opinió pública

y aixó l'obliga á beure en bonas fonts, á inspirarse en móvils aixecats y generosos, no á donar sempre la rahó á un mateix, vagi tort ó vagi dret... que la rahó ja sabem per qui 's deixa.

¿No es donchs esplotar lo periodisme, convertir lo sacerdoci modern, en un *modus vivendi*, tronar per exemple contra l'imoralitat y viure de la infamia, tenint casas llogadas á la prostitució com las té lo propietari de cert diari?

El Diluvio, per anomenarlo ab totas las lletras. ¿No es tacar verdaderament la honrada má de l'obrer que arriba á tocarlo? ¿No es deshonorar la missió altíssima de la premsa?

...Passém de llarch, que es assumpto també aquest de molta tela y fixinse no més que un moment ab lo desenrotllo que pren avuy lo vergonyós tráfic de carn humana conegut per la *trata de blancas*... ¿Que 'l pare, que 'l germá, que 'l casat y que 'l fadrí, rumían á la vista d'aquest *modus vivendi* execrable y que obrin en consecüencia!

Recordin que es genuinament lo nostre caracter alló:

Allí donde hay un español no se insulta una mujer.

¿Y qué dirém del *modus vivendi* que 's procuran bona cosa de prestamistas que deixan al 120 %?—Casi no podem resistir á la tentació de citar alguns noms—pera no allargar massa aquest article ho guardarem per un altre dia en que parlém en concret d'algún d'aquestos modos de viure. No 's creguin que al parlar de prestamistas aludim sols á usurers del carrer de St. Pau, de l'Hospital ó del Conde del Asalto no, desgraciadament, n'hi han que per poguer esplotar millor 'l negoci, fins s'associan y forman empresas mercantils, molt rumbosas y també plenas de paranys...

La mateixa mendicitat ¡quí ho diria! l'aprofitan també per *modus vivendi*. S'abusa dels sentiments caritatius de las personas de bé, d'aquest impuls innat en un cor noble d'aliviar la miseria del necessitat, fingint enfermetats y miserias que tenen per causa moltas vegadas la desviació d'un os de l'esquena, que no vol inclinarse al trevall.

Tots hem llegit ab repulsió lo fet que vá succehir á París ab una criatureta que patia dels ulls y que era 'l *modus vivendi* d'una donota, que esplotaba 'l infelís criatura posantli sobre un ull mitja esclofolla d'ou, dintre la qual hi havia una aranya que atormentaba á n'aquell ignocent.

Fins ara hem passat en revista algunas industrias conegudas que procuran á l'estrafalari un *modus vivendi*, pero no son res ab comparació de las que no son conegudas.

Cuántas vegadas hem sentit á dir ó nosaltres mateixos ho hem dit: ¿Qué es estrany! ¿Cóm s'ho fá Fulano per anar ab tan luxo! ¿No fá rés y no se li coneixen rendas! Lo seu sou no arriba ni per pagar lo pis y altres exclamacions per l'istil.

L'una hora es un Vista d'aduanas que porta un tren Oriental; altrás un funcionari Civil que eclipsa 'l mateix Creso; bolsistas més opulents que 'l mateix Salamanca. ¿Quin es lo *modus vivendi* d'aquest grupo? L'imoralitat y 'l frau la major part de las vegadas.

Un anunci tret per l'*Imparcial* del *Figaro* de París aixeca una punta del vél, que cubreix la flaqueza humana:

«Mad... Calle... la cartomántica más célebre de Francia, única en París para explicar el pasado, presente y porvenir y los pensamientos más secretos; consultas por correo sobre pleitos, bodas, penas del corazón, etc.

«Mad. de... *medium* predice el porvenir en francés é inglés por el espiritismo.

«Célebre sonámbula egipcia, que no teme la competencia Talismanes.»

Y després algunas ratllas més avall, un anunci de distingit género:

«Home de mon, 44 anys, molt enérgich, acceptará qualsevol encárrech per perillós que sia. Escriure á...»

No sabem si es aquest mateix que buscaba un *modus vivendi*, nits després en un café cantant, concorregut per gent de la bona societat de París.

L'anunci del dia portava un debut nou,

espeterant. També la sala estava plena de gom á gom. Desfilan clowns y bailarinas, xulos y flamencas y arriba per fi lo moment esperat. La porta s'obra y surt l'artista ab pantalons fins al genoll, mitjas de seda, frac vermell, y al trau, una flor.

—Senyors y senyoras: Vaig á tenir l'honor de cantar per vostés alguns trossos del meu repertori. No he estat encare admés al Conservatori, espero seduhirlos...

Y aixecantse 'ls faldons y posantse en posició de rebre una lavativa, l'artista se contrau, s'apreta 'l ventre, s'esforça y una nota clara *naix cantant y mort sens ossos*, surt d'allá hont los aucellets tenen la cúa... *El Petomano* ho interpreta tot, lo primer sospir de la donzella y l'últim lament de la viuda, l'aria delicada y las marxas dobles, lo gruný del porch y 'l balar del bé, la Marsellesa y l'himne rús...

¡Ah! nos en descuidavam, la entrada era de 5 franchs!

CAMETAS.

SANFAINA

A l'Alger diu que hi han centenars d'obrers ocupats en destruir la enorme plaga de llagosta que cubreix carrers y plassas.

No vindria mal que s'ocupessin també de matarne algunas que fan més mal que pedra seca, la dels partits per exemple per no anomenarne d'altres més fastigosas com la de *certa casa* de que s'han hagut d'ocupar los diaris días passats.

Los aficionats á endevinar lo pervenir varen trobar no sé quins auguris fatídichs pels Bolsistas del Catalán, perque á duas portas d'allí s'ha obert una *Caja de préstamos*.

Aixó no te res de particular perque aviat tots los espanyols viurém de *prestado*.

Diguintha sinó las nostras grans companyias que van passant de poch en poch á mans d'estrangers quan nó de juheus com succeheix ara ab lo carril de Tarragona á Fransa que 's fusiona ab en Rotschild.

Vet' aquí una Companyia que no despatxa Bitllets d'Andén que serveixen per sostenir los establiments de beneficencia de la ciutat y qu'en cambi, engreixerá ab los productos d'aquesta mateixa ciutat y d'Espanya á l'home cinich y estafalari que preparaba pel crédito de la nostra patria días de dol y d'apuros, que no han arribat á l'extrém qu'ell volia gracias á la abnegació d'un patrici principalment que ni tan sols reclama l'agrahiment de sos conciutadans, ocultant lo seu nom.

Lo que no sabem es com ne cau la cara de vergonya al firmar certs contractes!

Afortunadament per semblants personatjes fa temps ja que l'han perduda y ni tan sols recordan lo color del seu vestit!

Per la mateixa rahó se 'ns fa estrany que 'l Govern concedeixi una participació del projectat empréstit al maquiavélich juheu.

No recordan la treta que va jugar no fa gayre temps als accionistas del *Comptoir d'Escompte* de París, en la qüestió dels coures.

En Rotschild tenia 100 milions de franchs en accions d'aquesta societat. Després de ser lo principal acaparador d'aquest metall perque s'hagués de raure á n'ells y menjarse de viu en viu al petit comerciant, lo preu va alcansar un tipo tan fabulós que no hi va haver ningú que 'l pogués pagar y la Societat dels Coures se va trovar ab mils y mils toneladas d'existencia.

¿Qué va fer llavors en Rotschild!

Donchs se desfá dels 100 milions de franchs. Lo important de l'operació, sembla immediatament l'alarma: en pochos moments totas las accions estavan per terra y ab ellas la tranquil·litat y l'repós de inombrables familias y la sanch dels suicidas va salpicar de nou lo prototipo d'una rasa que porta l'estigma de l'usura y de l'infamia

Ara bé, si el dia que li convingui, los poch escrupulosos agents d'aquest home inciuo llen-san los valors ab que sembla que 's vol quedar are no es clar que hi haurá una baixa com la passada, que tan funestas conseqüencias ha portat?

¿Per qué exposanshi? ¿No fera més digne pagarlos ab la moneda que 's mereixen?

Fa alguns mesos los nostres valors despreciats eran l'irrisió dels mercats estranjers; avuy qu'han recuperat el lloch que 'ls hi correspon en lo crédito públich, no es decorós fiarlos als que tan poca confiança semblava que 'ls tenian.

Varem llegir qu' una pobra dona atropellada per un ómnibus en lo carrer de Fernando havia estat socorreguda per la marquesa de Comillas digna esposa del procer que tan se preocupa de la sort dels obrers per l'amillorament dels quals crea continuament empresas de reconeguda utilitat.

La citada senyora va ficar al seu cotxe á la victima de las Ordenanzas Municipals, l'acompanyá á la Casa de Socorro informantse al mateix temps de la sua posició perque no li falti res per obtenir la més prompte curació.

¡Aixís, aixís, es com s' obté la germanó y com se practica la fraternitat!

Hem parlat de las Ordenanzas Municipals pero sens estar segurs de qu' existeixin á horas d' ara.

Tot lo que proscribian se practica ab una fidelitat tan estricta qu' arrivém á duptar si las que 's varen publicar ab tan bombo eran una parodia de las que nosaltres ignorém y que estan vigents pels municipals, cotxeros, escombrayres y pels mateixos venedors de diaris que cada dia nos trenca lo primer son ab los seus crits á pesar de la prohibició de cridar res després de las onze de la nit.

La Gaceta de l' altre dia porta una sentència condemnant á ¡17! anys de presiri á un individuo per robo de llenya.

Aquesta sentència 'ns fa recordar d' un altre dictada pel jurat de Barcelona absolvent á un assassino y castigant á 7 anys de presó un robo de 4 pessetas! Quins misteris!

ESCAROLA LITERARIA

VEURE 'L MON PER UN FORAT

—Ningú com los del meu ofici...
 —Y ¿quin es lo de vosté?
 —Revisor de bitllets de ferrocarril
 —Vosté es un d' aquells que portan aquella gorra ab galons daurats, que saltan d' un cotxe al altre á riscos de trencarse 'l coll, que talment semblan esquiroles?
 —Sí, senyor; per servirlo. Y ningú com nosaltres per veure, com vulgarment se diu, lo mon per un forat.
 —Te rahó: com se 'n van en aquell departament petit del cotxe-furgó que te un lletrero que diu *retrete*, y treuen lo nas per aquell forat tan rodonet...
 —No, home, no: ¿que 's pensa vosté que 'ls revisors som senyoretas románticas? Vull dir pel forat de las finestretas dels vagons. ¿Se 'n treuen de cosas?
 De preocupacions en las personas que viatjan... en vulga. Los uns s' han ficat al cap que anant en los cotxes de devant arribarán á lloch primer que 'ls altres. y han d' anar en los vagons devantera pesi á qui pesi. S' hi estan de vegadas com sardinas al barril.
 Altras l' enfilan per un' altre cantó ó mellor dit, per un' altre extrem, y s' en van á pujar als últims cotxes per por dels *coques*.
 Res; son gustos.

Mes no es aixó lo mes xocant y lo que fa conèixer mes lo que 's lo mon. Quan se veu be lo que 's, es quan un va d' un compartiment al altre per revisar los bitllets.

Pojo l' altre dia á un cotxe de tercera, hi havia una gallinayre, una d' aquestas donas de

rompe y rasga que serian bonas per cabos de carrabiners, capassas d' havérselas ab tot un batalló de contrabandistas. Trech lo cap á la finestreta y li demano 'l bitllet.

Me pensava que 'm tiraria á la via.

—¿Qué n' ha de fer vosté? No l' he pagat ab bona moneda á n' aquell mitja-cerilla que treya 'l cap per aquella reixa de l' estació?

Després d' enraonar tres horas y ferli mil explicacions, me 'l dona, y.... aqui va sé 'l cas: mentres li *taladrava* 'l bitllet, un gall que portava sota l' assiento va donam fe de la seva vida ab un fort *qui-cara-quick*.

Arribava llavoras el tren á una estació; y jo, obrint la portelleta, dich á la gallinayre que en los cotxes hont van las personas las bestias no poden viatjarhi, y que, de consegüent, ha de treure 'ls galls.

¡Qué vaig haver dit! Se 'm posá furiosa.

—¿Qué, que no hi poden anar las bestias hont van personas? Aixó ray, ja ho sabia jo desde 'l moment que vaig veure que 'ls quefes no deixavan á vostés venirhi; pero ha de pensar que 'ls meus galls no son bestias qu' inquietin á ningú.

—Be; deixis de romansos y porti 'ls galls al furgó ó 'ls hi denuncio y pagará la multa.

—¿Qué s' ha cregut? ¿Qué tinch llana al clatell encara? Donchs, no senyor; avants qu' aixó, me 'ls ficaré á la butxaca.

Jo ho veyá molt difícil qu' un parell de galls li poguessen cabre á la butxaca, y li vaig dir: be, si es aixís...

Ella que allavors, treu un gall mitj tísich de sota 'l banch; li retors el coll y se 'l fica á la butxaca; ne treu un' altra y fa las mateixas operacions.

—Bé; aixís no hi ha cap inconvenient, vaig dirli jo, passihó bé.

Tanco la portella y passo á un' altre compartiment.

Entro en un de segona, y veig dos xitxarellos, vestits al últim figurí, que tenian aquesta conversa:

—Ascolta; tinch de menester cinch duros ¿me 'ls podrias deixar?

—Home, no 'ls tinch, perque m' he mudat l' ermilla...

—Y á casa?

—A casa? bons gracias á Deu.

—No, home, si no volia dir aixó; volia dir si á casa teva los tindrias per deixármels.

Al ser aqui, y anant lo tren á gran velocitat, me sento una cosa que 'm topa á la cara. Me giro, y... ¿qué dirian qu' era?...

Era que la gallinayre plumava 'ls seus galls recotzada en la portella del vagó y 'ls manyoch de plomas eran portats pel vent fins á la meva cara.

—¡Ey!, li vaig dir, fassi 'l favor, vosté dels pollastres!

Y ¡cá! com si parlés al desert. Lo vent feya passar las plomas bronzentas per devant dels cotxes.

En un dels cotxes de segona hi anava una senyora ab dos noyas que passavan una miqueta dels quinze, que per las apariencias eran del género de la gallinayre. La *senyora* s' estava á la finestra *poetisant* á la vista d' aquell panorama, quan un grapat de plomas li feu una carícia á las galdas, treguentla del *éxtasis* en que estava y fentli fé una xiscles que esbararen á tots los passatgers:

—¡Ay, pobre de mí, quina picor,... quina frisansa... aquestas plomas debian portar animals!

Y li agafa un atach de nérvis.

Una de las noyas se la va empendre ab la gallinayre tirantse mutuament *floretas* de finestra á finestra; l' altre comensá á cridar ¡socorro!; la gent s' esparvera; los del vagó de la gallinayre surten á la seva defensa contra la noya que l' insultava, los dos xitxarellos saltan d' un compartiment al altre (exposantse á que 'ls hi cayguessin los diners, si n' haguessin portats) per socorre á la malalta.

D' una primera surt un ab uns ulls com unas taronjas mitj adormit, y ab la cartera á la ma se posá pendre notas... era de la *premsa*.

Astorat lo maquinista, sentint l' escándol é ignorant la causa, pará 'l tren.

En fi; la guardia civil se va incautar dels po-

llastres y 'ls va tirar á la via (aixó, si no se 'ls va ficar á la motxilla), y allavors l' escándol va arribar al *colmo*.

A las pocas horas d' esser á Barcelona, ja sentiren cridar pels carrés un' *última hora* ab l' *horrorós* succés del tren, etc.

Es clar; com hi havia un individu de la premsa que n' havia pres notas per poguer il·lustrá al públich.

Dich: pera poguer fé 'l seu negoci.

Y ¿creuran que la gent ne va comprar? ¿Qué no?

Donchs, sí, senyors: se coneix que vostés no han vist com nosaltres *lo mon per un forat*.

P. CASOS.

DITXOS

«Por dinero baila el perro»
 diu lo ditxo; no hi estich.
 Lo gos no balla pe 'ls quartos;
 si balla, es per anar tip.

Diu que «qui endevant no mira en darrera cau.» No ho crech;
 qui endevant no mira, 'm penso qu' es que té 'ls ulls al clatell.

Diu un ditxo que s' enganya;
 «qui mes mira menos veu»
 puig jo un cop badant vaig caure y vaig trová un centimét.

Diu que «qui no vulga póls que no vaiji á l' era» ¡Cá!
 no vull pas aná tant lluny que á l' Ensanche prou n' hi há.

«Qui no paga—diu lo ditxo—
 ab diners, paga ab dinadas»,
 donchs no es cert, que á mi, un *inglés*
 me pagá un compte ab trompadas.

DOMINGO BARTRINA.



Rondallas y quèntos.

PERE XICH

Una vegada eran tres germans y 'l més gran dia:—Pare, me 'n vull anar á un amo.

—Si no farás bondat!

—Si que 'n faré.

—Vés, vés; veyám!

Quan es á casa l' amo, li diu l' amo:

—Mira, has d' anar á buscar llenya al bosch ab aquestes dugues mules, y l' una l' has de fer tornar rihent y l' altra ballant.

Arriba de buscar llenya ab les dugues mules y, com que no va saber cumplir lo manament del amo, 'l despatxa.

S' entorna á casa seva y 'l seu pare li diu:

—Ja t' ho deya jo, bergant, que no hi farías bondat!—Respón lo mitjà:

—Dexéumhi anar á mí, pare, que jo 'n faré.

—Sí, tanta 'n farás tu com ell; però vés, vés, veyám!

Encara no feya un dia qu' era fora, que ja va tornar á casa despatxat, perque tampoch no va saber fer tornar les mules l' una rihent y l' altre ballant, com volia l' amo.

El seu pare:—Ah, gamarús, ja t' ho deya també á tu que no hi farías bondat!

Respón el més xich, que li deyan Pere xich, diu:

—Dexéumhi anar á mí, pare, ja veuréu jo si 'n faré de bondat.

—Vés, ja hi pots anar; pero si tornas te 'n recordarás.

Marxa cap á casa l' amo 'l Pere xich.

L' endemà 'l dematí l' amo 'l crida:

—Pere xich.

—Hola, nostr' amo.

—Mira, has d' anar á buscar llenya al bosch

ab aquestes dugues mules, y l' una l' has de fer tornar rihent y l' altra ballant.

—Prou, nostr' amo, prou.

Marxa, y en sent l' hora arriba á casa ab les dugues mules carregades: talla l' llabi de l' una y ja reya, á l' altra li talla la cama, y ja ballava. Crida á l' amo:

—Nostr' amo, mireu les mules, l' una riu y l' altra balla.

Surt l' amo:

—Qué has fet, Pere xich?

—Qué us enfadeu, nostr' amo?

—No, no, Pere xich; ja está bé.

A l' endemà demati li mana:

—Has de tornar á buscar llenya y has de fer entrar les mules per la finestra.

—Prou, nostr' amo, prou.

Torna á arribar á casa ab les mules carregades, les trinxa totes y á trossos les tira á la estable per la finestra. Crida á l' amo:

—Nostr' amo, ja tinch les mules á dintre la estable.

—Nó sabs que t' hi dit que no les podias entrar pel portal?

—Prou que ho sé nostr' amo; perxó les hi entrades per la finestra.

L' amo va á l' estable y veu alló:

—Qué has fet Pere xich?

—Qué us enfadeu nostr' amo?

—No, Pere xich, no; ja está bé.

L' amo que diu á la mestressa:

—Sábs ahont lo podrém enviar? (Perque d' aquest xicot no 'n surtiríam) Li farem anar á guardar una ramada de porchs cap á la Estela de la Balar, que se 'l menjará.

Li manan y se n' hi vá, y, ananthi, 'l Pere xich troba un pastor:

—Ahont vás, Pere xich, que la Estela de la Balar se 't menjará.

—Prou me 'n podriau guardar vos, pastor si 'm davau lo que voldria.

—Demana, Pere xich.

—Déume un capdell de fil, un tros de formatje, una perdiu y un cavaguet.

El pastor que li dona

Marxa 'l Pere xich, y quan es un tros enllá sent que 'l crida la Estela de la Balar, qu' era mitja bestia y mitja persona, diu:

—Pere xich, barrejem els porchs?

—Barrejem.

Y 'ls van barrejar. Diu:

—Pere xich, are juguém qui tirarà la pedra més enlayre?

—Juguém.

La Estela de la Balar que s' arrenca d' una pedra y la tira enlayre: el Pere xich que s' arrenca de la perdiu de la barjola y també li tira. Y 'l Pere xich va guanyar.

Diu:—Pere xich, ara juguém qui treurá més ayga de la font?

—Juguém.

La Estela de la Balar que s' arrenca d' una gran caldera y l' ompla d' ayga y se la carrega al coll: el Pere xich agafa 'l cavaguet y 's posa á cavar vora la font porque l' ayga 'n marxés tota. L' Estela de la Balar li diu:

—Pere xich, qué fas ara?

Diu:—Qué 't pensas que hi vull tornar tantes vegades á treure ayga? Jo ab una vegada 'n vull sortir.

Vet' aquí que 'l Pere xich també la va guanyar.

Diu:—Pere xich, ara aném á buscar llenya al bosch á veure qui 'n farà més?

—Aném.

La Estela de la Balar que arrenca una pinassa y se la carrega al coll: el Pere xich que s' arrenca 'l capdell de fil y anant lligant la brossa. Diu:

—Pere xich, qué fas ara?

—Qué 't pensas que hi vull tornar moltes vegades jo á buscar llenya al bosch? Ab una vegada ja 'n vull sortir.

Y ell també va guanyar com que la brossa tota la va lligar d' una vegada!

Diu:—Pere xich, ara juguém d' una pedra qui 'n farà més trossos?

—Juguém.

La Estela de la Balar que arrenca una pedra y 'n va fer molts trossos: el Pere xich es treu el tros de formatje de la barjola y encara 'n va fer més.

COSAS DEL DIA



Quedarán ben netas las clavagueras ab aygua clara.

Ell de totes maneres la va guanyar.

Allavores la Estela de la Balar que li diu:

Diu:—Pere xich, juguém qui menjará més farinetes ara?

—Juguém.

Y ell que vá y mata un porch y 's fica les estripes á dintre de la barjola.

Es posan á menjar farinetes y la Estela de la Balar qui menjará farinetes sino ella!

El Pere xich també; però 'l Pere xich que feya? anantse ficant les farinetes á dintre de les estripes del porch. Esclar la Estela de la Balar ja n' estava tipa qu' ell encara 'n menjava. Diu:—M' has guanyat Pere xich. Ara te n' haurás d' anar al llit, que jo tinch costum que hi vaig mes tart.

Diu:—Bé, bé.

El Pere xich que se 'n va 'l llit, y aixís que s' hi anava aficar guayta per sota y t' hi veu un mort; ell que se 'l carrega 'l coll y 'l posa á sobre 'l llit.

Allá á mitja nit (ay, y ell 's va amagar á sota del llit; me 'n descuidava,) allá á mitja nit la Estela de la Balar hi puja ab un tallant á la mà y venta cop de tallant al del llit, pensantse que matava al Pere xich; y d' aquell un altre.

Vet' aquí que l' endemà demati ella que s' adona que no era 'l Pere xich el que hi havia mort al llit: ja 'l crida per tot casa:—Pere xich, Pere xich!

—Sí! Pere xich m' has dit! de bon demati, que tot just s' hi veyá, ja havia tocat el pirandó ab la ramada dels porchs y tot.

Quan va ser un tros enllá 'l Pere xich va trovar un pastor; diu:

—Pastor, em voléu deixar un gabinet que 'm treuré les estripes per anar mes lleuger?

Diu:—Prou.

Y ell que va y estreu les estripes de la barjola y farinetes y tot les llensa perlla terra. Mentrestant la Estela de la Balar, com que no 'l trovava en tot casa al Pere xich, ni als porchs tampoch, ja s' ho va pensar que havia fugit, y l' hi pega al darrera. Corra que correrás, troba aquell mateix pastor; diu:

—Héu vist un noy ab una ramada de porchs?

—Sí, aquí baix n' hi trovat un que m' ha dit si volia dexarli 'l gabinet, que 's treuria les estripes per anar mes lleuger.

—Ay, vet' aquí porque n' hi trobades unes ab farinetes y tot, que ahir 'n vam menjar. ¿Me 'l voléu dexar á mi 'l ganivet?

—Prou.

Y ella que va y 's tren les seves estripes y va quedar morta.

Y 'l Pere xich encara marxa ab els porchs. Vet' aquí que quan arriba en vistes de casa amo trova un camp molt tou y allí mateix trova un home que li diu:

—Pere xich ¿et vols vendre 'ls porchs?

—Prou; pero, un tracte, que vull les cues totes y la truja seca.

S' embutxaca 'ls diners y planta totes les cues á n' aquell camp y colga la truja seca. Llavors crida:

Nostr' amo, correu, que 'ls porchs se 'm m' ensorrat.

L' amo que hi va ab una fanga y un rascler 's posa á arrencar porchs, pero no més li guían les cues.

El Pere xich diu:

—Veyám si seguirá aqueix que hi ha aquí! Pega estirada y arrenca la truja seca. L' amo que diu:

—Tots estavan grossos axis?

Diu:—Oh, encara aquesta truja era la que estava més.

Diu:—Donchs, encara no 'm pagarian el treball d' arrencarlos.

Ell que l' amo marxa y 'l Pere xich també á casa.

Arribant á casa, l' amo que diu á la mestressa, diu:

Noya, d' aquest xicot no 'n podrém sortir ¿May dirias que haurias de fer? Demà demà haurias d' anar al cap del serral á fer de cucut te 'n portas la escopeta y veyas si 'l podrém matar.

L' endemà demati crida al Pere xich l' amo:

—Pere xich, ves á agafar al cucut que canta.

—Prou, nostr' amo; tan mateix canta demà.

Ell que hi marxa ab la escopeta, y mata la mestressa.

Torna á casa:

—Nostr' amo, ja hi mort al cucut.

—Ay brétol, qu' era la meva dona!

—Ah, la vostra dona feya de cucut?

Diu:—Té, aquí tens la soldada del temps que has estat á casa, y vésten desseguida.

El Pere xich que marxa y arriba á casa 'l pare, tot content y alegre; li diu:

—Pare, miréu si n' hi fet jo de bondat! mi quina bossa de diners que porto!

Y llavors el seu pare, tot satisfet; diu:

—Vaja, ara si que vetx que 'l més petit que ha complert.

BALDIRÓ.



Trenca - closcas.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Personatge polítich.
4 2 8 6 5 1 2—Ciutat catalana.
1 5 6 5 8 7—Empleo.
6 5 4 2 6—Ho fan los mariners.
6 7 4 2—Ciutat estrangera.
1 2 3—Mineral.
4 2—Part del cos humà.
3—Consonant.

P. ROIG.

Las soluciones en lo número próxim.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO.

- 1.º XARADAS.—Ta-rra-go-na.—Si-la.
2.º ANAGRAMA.—Alep, Pela.
3.º LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Batallons.
4.º MUDANSA.—Pillastre, Pullastre.
5.º ENDEVINALLA.—Lo poble de Sans.
6.º GEROGLIFICH.—Cassola.

Imprempta La Renaixensa, Xuclá, 13, baixos.